

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

Cap. I. Proponitur quæstio de potestate temporalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

*De Potestate Pontificis in rebus secularibus tractatus
vniuersalis aduersus Guillelmum Barclaium productus
599
vniuersalis
1681 in 8mo.*

LIBER QVINTVS DE POTESTATE PONTI- FICIS TEMPORALI.

CAPVT PRIMVM.

Proponitur questio de potestate temporal.

RESTAT POSTREMA PARS DISPUTATIONIS de Pontifice, que est de potestate ipsius temporal, de qua quidem questione tres inueniuntur auctorum sententiæ. PRIMA est, summum Pontificem iure diuino habere plenissimam potestatem in vniuersum orbem terrarum, tum in rebus Ecclesiasticis, tum in politicis. Ita docent Augustinus Triumphus in summa de potestate Ecclesiæ q. 1. art. 1. Aluarus Pelagius lib. 1. de planctu Ecclesiæ, cap. 13. & multi Iureconsulti, vt Hostiensis in cap. Quod super his, de voto & voti redemptione, Panormitanus in cap. Nouit, de iudiciis; Sylvester in summa de peccatis, verbo Papa, §. 2. & alij non pauci. Quin etiam Hostiensis vltterius progreditur. Docet enim per Christi aduentum omne dominium principum infidelium translatum esse ad Ecclesiam, & residere in summo Pontifice, vt vicario summi & veri Regis Christi, & ideo posse Pontificem regna infidelium iure suo donare quibus voluerit fidelium.

ALTERA non tam sententia, quàm hæresis in altero extremo posita duo docet. PRIMO, Pontificem, vt Pontificem, & ex iure diuino nullam habere temporalem potestatem, nec posse illo modo imperare principibus secularibus, nedum eos regnis, & principatu priuare, etiam si illi priuari alioqui mereantur. SECUNDO docet, non licuisse Pontifici aliisque Episcopis accipere temporale dominium, quod nunc habent in

quasdam vrbes, & prouincias, siue eiusmodi dominium donatum eis fuerit, siue illud vsurpauerint. Prohibetur in diuinum, vni homini gladium spirituale, & temporalem simul committi. Ita docent hæretici omnes huius temporis, ac præcipuè Caluinus lib. 4. Institut. cap. 11. §. 8. 9. 10. 11. 12. & Petrus Martyr in cap. 13. ad Rom. ac Brentius in Prolegomenis contra Petrum à Soto; Magdeburgenses autem Centur. lib. 2. cap. 4. colum. 435. ponunt inter notas Antichristi, quod Pontifex duos gladios gerat vndecunque illos habuerit. At deinde Centur. 8. 9. 10. & 11. cap. 10. in vitis Pontificum debet maximè eos reprehendunt.

TERTIA sententia media, est Catholicorum Theologorum communis, Pontificem, vt Pontificem, non habere directè, & immediatè vllam temporalem potestatem, sed solum spirituale; tamen ratione spiritualis habere saltem indirectè potestatem quandam, eamq; summam, in temporalibus. Ita Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacramentis p. 2. cap. 4. quæ sequitur Alexander Aleris 3. p. summæ q. 40. in 5. & 4. p. in explicatione Canonis Missæ, in illud, & pro Rege N. Item S. Bonauentura in lib. de Eccles. hierar. p. 2. cap. 1. Dumtaxat in lib. de origine Iurisdictionum q. 3. in fine. Petrus ab Albarico in quæst. de se sumpta, vtrum Petri Ecclesia fide committitur. Ioannes de Parisio in tract. de potestate Regia & Papali, ca. 6. & 7. Iacobus Almain in tract. de suprema potestate Ecclesiastica cap. 6. Gabriel Biel in explicatione canonis Missæ lect. 23. Henricus de Gandauo quodlib. 6. q. 23. Ioannes Diedo lib. 1. de libertate Christiana, cap. 2. Ioannes de Turro cremata lib. 1. summæ, cap. 113. & sequentibus, Alberus Pighius lib. 3. hierar. Eccles. Thomas Waldensis lib. 2. doct. fid. art. 3. cap. 76. 77. 78. Petrus de Palude in lib. de potestate Ecclesiastica, Gauentur in Apologia cap. 13. ad 8. Franciscus Victoria relectione 1. q. 6. de potestate Eccles. Dominicus à Soto in 4. d. 25. q. 1. artic. 1. Nicolaus Sanderus lib. 2. cap. 4. visibilis Monarchia. Numerus Relect. in cap. Nouit, de Iudic. Notab. 3. Antonius Coccinensis lib. 1. q. 57. dub. 3. & alij plurimi.

De S. THOMA, quid senserit, non est tam certum. Nam in fine secundi sententiarum dicit, in Papa esse apicem vtriusque potestatis. Tamen in cap. 13. ad Rom. dicit, clericos exemptos à tribus priuilegio principum secularium. & 2. 2. q. 40. art. 1. dicit.

dicit, prælatos posse disponere de bellis solum quatenus ordinantur ad bonum spirituale, qui est finis potestatis ipsorum. Ex quibus colligitur, eum non dissentire à ceteris Theologis.

Nos ergo tria tractabimus. **PRIMO** ostendemus, Pontificem iure diuino non habere directè temporalem potestatem. **SECUNDO**, habere eum aliquo modo, id est, ratione suæ spiritualis Monarchiæ, summam potestatem etiam temporalem. **TERTIO**, non esse contra ius diuinum, quod Episcopi habeant etiam actu, & directè iurisdictionem temporalem in vrbes & prouincias sibi donatas à Regibus, vel alio iusto titulo acquisitas.

CAPVT II.

Papam non esse Dominum totius mundi.

VOD ad primum attinet, tria ordine probabimus. **PRIMO**, Papam non esse Dominum totius orbis. **SECUNDO**, non esse Dominum totius orbis Christiani. **TERTIO**, non esse Dominum vllius prouinciæ, aut oppidi, nullamque habere iure diuino iurisdictionem merè temporalem. **PRIMUM** docet expressè Ioan. de Turrecremata li. 2. summæ de Ecclesia c. 113. Papa, inquit, non sic est dicendus habere iurisdictionem in temporalibus, iure Papatus, ut dicendus sit totius orbis Dominus. Sic etiam Franciscus Victoria Relect. 1. de potestate Ecclesiæ q. 6. Papa, inquit, non est orbis Dominus. Idem alij docent, & probatur, Papa non est Dominus earum prouinciarum, quas obtinent infideles; nam in primis Dominus Ioan. vlt. solum oues suas Petro commisit: infideles autem nõ sunt oues. **DEINDE**, non potest Papa iudicare infideles. I. Cor. 5. *Quid ad me de his, qui foris sunt, iudicare?* **DEINQUE**, infideles, principes sunt veri & supremi principes suorum regnorum; nam dominium non fundatur in gratia, aut fide, sed in libero arbitrio, & ratione: nec descendit ex iure diuino, sed ex iure Gentium, ut patet ex eo quod Deus approbat regna Gentilium in vtroque Testamento. Dani. 2. *Tu es Rex Regum, & Deus cæli dedit tibi regnum, & imperium, &c.* Matth. 22. *Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari.* **NOTA**, *Reddite*, non donate, quæ sunt Cæsaris, id est, quæ iure